

Torstai 18. kesäkuuta 2020

P9_TA(2020)0160

Syöväntorjuntaa käsittelevän erityisvaliokunnan asettaminen ja sen toimivallan, jäsenmäärän ja toimikauden keston määrittely

Euroopan parlamentin päätös 18. kesäkuuta 2020 syöväntorjuntaa käsittelevän erityisvaliokunnan asettamisesta ja sen toimivallan, jäsenmäärän ja toimikauden keston määrittelystä (2020/2682(RSO))

(2021/C 362/40)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon puheenjohtajakokouksen ehdotuksen,
- ottaa huomioon 11. joulukuuta 2019 annetun komission tiedonannon Euroopan vihreän kehityksen ohjelmasta (COM(2019)0640),
- ottaa huomioon 15. tammikuuta 2020 antamansa päätöslauselman Euroopan vihreän kehityksen ohjelmasta ⁽¹⁾,
- ottaa huomioon EU:n tutkimuksen ja innovoinnin rahoituksen vuosiksi 2021–2027 (Horisontti Eurooppa),
- ottaa huomioon Horisontti Eurooppa -puiteohjelman syöpää koskevan mission,
- ottaa huomioon 24. kesäkuuta 2009 annetun komission tiedonannon syöväntorjunnasta: eurooppalainen kumppanuusohjelma (COM(2009)0291),
- ottaa huomioon syöpäseulonasta 2. joulukuuta 2003 annetun neuvoston suosituksen 2003/878/EY ⁽²⁾,
- ottaa huomioon 22. toukokuuta 2008 annetut neuvoston päätelmät syöpätaudeista aiheutuvien rasitteiden vähentämiseksi,
- ottaa huomioon toukokuussa 2017 annetun kertomuksen syöpäseulonasta annetun neuvoston suosituksen täytäntöönpanosta,
- ottaa huomioon rintasyövän, kohdunkaulasyövän ja paksusuolisyövän seuloontaa koskevat eurooppalaiset ohjeet,
- ottaa huomioon Yhdistyneiden kansakuntien kestävä kehityksen tavoitteet,
- ottaa huomioon 10. huhtikuuta 2008 antamansa päätöslauselman syövän torjunnasta laajentuneessa Euroopan unionissa ⁽³⁾,
- ottaa huomioon 6. toukokuuta 2010 antamansa päätöslauselman komission tiedonannosta ”Syöväntorjunta: eurooppalainen kumppanuusohjelma” ⁽⁴⁾,
- ottaa huomioon eurooppalaisen syöväntorjuntaohjeiston (neljäs versio),
- ottaa huomioon kaikkia puolueita yhdistävän eturyhmän ”Euroopan parlamentin jäsenet syöpää vastaan” (MAC) toiminnan ja päätelmät,
- ottaa huomioon työjärjestyksen 207 artiklan,

A. toteaa, että eurooppalainen yhteistyö ennaltaehkäisyssä, diagnosoinnissa, hoidossa, tutkimuksessa ja muilla aloilla edistää selvästi syövän torjuntaa;

⁽¹⁾ Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2020)0005.

⁽²⁾ EUVL L 327, 16.12.2003, s. 34.

⁽³⁾ EUVL C 247 E, 15.10.2009, s. 11.

⁽⁴⁾ EUVL C 81 E, 15.3.2011, s. 95.

Torstai 18. kesäkuuta 2020

- B. toteaa, että Euroopan unionin toiminnasta tehdyssä sopimuksessa (SEUT) on useita EU:n terveysalan toimia koskevia oikeusperustoja, muun muassa 114 artikla, jonka mukaisesti sisämarkkinoilla on varmistettava terveyden, turvallisuuden, ympäristönsuojelun ja kuluttajansuojan korkein taso ottaen erityisesti huomioon kaikki tieteelliseen tietoon perustuvaa uusi kehitys, 168 artikla, jonka mukaisesti kaikkien unionin politiikkojen ja toimintojen määrittelyssä ja toteuttamisessa varmistetaan ihmisen terveyden korkeatasoinen suojeleminen ja kansallista politiikkaa täydentävä unionin toiminta suuntautuu kansanterveyden parantamiseen, ihmisen sairauksien ja tautien ehkäisemiseen sekä fyysistä ja mielenterveyttä vaarantavien tekijöiden torjuntaan, 181 artikla, jossa edellytetään EU:ta ja jäsenvaltioita sovittamaan yhteen toimintansa tutkimuksen ja teknologisen kehittämisen alalla turvatakseen kansallisen politiikan ja unionin politiikan keskinäisen yhtenäisyyden ja tuetaan aloitteita, joilla on tarkoitus vahvistaa suuntaavivoja ja indikaattoreita ja järjestää parhaiden käytäntöjen vaihtoa, sekä 191 artikla, jonka mukaisesti unionin ympäristöpolitiikalla myötävaikutetaan ihmisten terveyden suojeleluun ennaltavarautumisen periaatetta noudattaen rajoittamatta jäsenvaltioiden toimivaltaa terveyden alalla;
- C. toteaa, että syöpä on toiseksi yleisin kuolinsyy jäsenvaltioissa sydän- ja verisuonitautien jälkeen; toteaa, että vuonna 2015 syöpään kuoli 1,3 miljoonaa ihmistä EU-28:ssa, mikä on yli neljäsosa (25,4 prosenttia) kuolemanta-pausten kokonaismäärästä; toteaa, että syöpä vaikuttaa ihmisiin eri tavoin iän, sukupuolen, sosioekonomisen aseman, genetiikan ja muiden tekijöiden mukaan; toteaa, että väestörakenteen muutokset lisäävät syövän esiintyvyyttä tulevina vuosikymmeninä;
- D. toteaa, että syöpä ei vaikuta ainoastaan yksittäisiin potilaisiin vaan myös potilaiden läheisiin, heidän perheisiinsä, yhteisiin ja heistä huolehtiviin henkilöihin; toteaa, että näiden ryhmien haasteisiin, psykososiaalisiin tarpeisiin ja vaatimuksiin, erityisesti mielenterveysvaikutuksiin, on myös kiinnitettävä huomiota;
- E. ottaa huomioon, että Maailman terveysjärjestö (WHO) luettelee lukuisia keskeisiä ehkäistävissä olevia riskitekijöitä, joita ovat tupakointi, liikunnan puute, epäterveellinen ruokavalio ja lihavuus, alkoholin käyttö, HPV:n, hepatiitti B:n ja C:n sekä *Helicobacter pylori* -bakteerin aiheuttamat infektiot, ympäristön pilaantuminen, mukaan lukien kemiallinen altistuminen ja ilman epäpuhtaudet, työperäiset karsinogeenit ja säteily; ottaa huomioon, että WHO:n mukaan 30–50 prosenttia kaikista syöpätapauksista on ehkäistävissä; ottaa huomioon, että ennaltaehkäisy on kustannustehokkain pitkän aikavälin strategia syövän hallitsemiseksi; toteaa, että rokottamisella voi olla merkitystä viruksiin liittyvien syöpien ennaltaehkäisyssä; katsoo, että syöväntorjuntaohjelmat pitäisi toteuttaa kroonisia sairauksia koskevan yhtenäisen ehkäisyohjelman puitteissa, koska useimmat yksittäiset määräävät tekijät ovat samoja kuin muissakin kroonisissa sairauksissa; toteaa, että ympäristön pilaantumisen torjunta on osa nollapäästötavoitetta, kuten komission poliittisessa asialistassa ehdotetaan;
- F. toteaa, että tiettyjen geenien mutaatioista johtuva alttius syöväälle on pystytty osoittamaan; toteaa, että näiden mutaatioiden havaitseminen on mahdollista ja henkilökohtainen seulonta tarjoaa tehokkaan tavan vähentää tiettyjen syöpien riskiä;
- G. toteaa, että syöpäseulontaohjelmat voivat oikealla tavalla toteutettuina tuottaa valtavia hyötyjä ja osaltaan edistää laajemmin syöväntorjuntaa;
- H. ottaa huomioon, että jäsenvaltioilla on vaikeuksia syövän ennaltaehkäisyn ja hoidon kanssa, koska syöpien taloudellinen vaikutus on huomattava ja kasvaa jatkuvasti;
- I. toteaa, että julkisesti rahoitettu tutkimus on keskeinen tieteellistä edistystä aikaansaava tekijä; toteaa, että maailman johtotasoa edustavan vankan biotieteiden alan teollisuuden merkitys on myös tärkeä, jotta voidaan varmistaa yksityinen tutkimus- ja kehittämistoiminta, mikä on tärkeää syövän torjunnan kannalta, mutta on olennaista, että päätöksentekijät luovat oikeanlaiset edellytykset, jotta innovointi hyödyttää kaikkia potilaita ja suojelee koko väestöä; katsoo, että julkisen ja yksityisen sektorin olisi tehtävä tässä asiassa yhteistyötä;
- J. toteaa, että syöpä on edelleen yksi tärkeimmistä haasteista, joita unionin kansalaiset kohtaavat tulevaisuudessa, koska ennusteiden mukaan yli 100 miljoonalla eurooppalaisella diagnosoidaan syöpä seuraavien 25 vuoden aikana; katsoo, että on erittäin tärkeää, että sekä kansalliset että unionin päätöksentekijät pyrkivät toteuttamaan entistä tehokkaampaa syöväntorjuntaa ja edistämään kaikkien eurooppalaisten hyvinvointia;

Torstai 18. kesäkuuta 2020

- K. toteaa, että jäsenvaltioiden välillä ja niiden sisällä on huomattavia eroja syöpien ennaltaehkäisyssä, syövän seulontaan ja hoitoon liittyvissä järjestelyissä, näyttöön perustuvien parhaiden käytäntöjen täytäntöönpanossa ja kuntoutuksessa;
- L. ottaa huomioon, että lääkkeiden hinnat voivat olla joillekin henkilöille ja terveydenhuoltojärjestelmille kohtuuttomia ja syöpälääkkeet ovat usein erityisen kalliita; ottaa huomioon tutkimuksen, jonka mukaan vuosien 2010 ja 2020 välisenä aikana syöpään liittyvien kokonaisuusmenojen arvioidaan kasvaneen 26 prosenttia, kun taas syöpälääkkeisiin käytetyt menot ovat kasvaneet 50 prosenttia ^(?);
1. päättää asettaa syöväntorjuntaa käsittelevän erityisvaliokunnan, jonka toimivaltaan kuuluu
- a) tarkastella toimia, joilla tehostetaan toimintatapaa sairauden kaikissa keskeisissä vaiheissa eli ennaltaehkäisyssä, diagnosoinnissa, hoidossa, syövästä selvinneen elämässä ja oireita lievittävässä hoidossa siten, että varmistetaan tiiviit yhteydet tulevan Horisontti Eurooppa -ohjelman syöpätutkimusta koskevaan missioon ja keskittyyään EU:n toimivaltaan kuuluviin näkökohtiin;
 - b) ottaa huomioon tällä hetkellä käytettävissä oleva näyttö ja tiedot ja reagoida määrittämällä toimintapolitiikkoja ja painopisteitä, jotka täyttävät potilaiden tarpeet;
 - c) arvioida EU:n mahdollisuuksia toteuttaa SEUT-sopimuksen mukaisesti käytännön toimia syövän torjumiseksi ja sitä, ovatko pelkästään jäsenvaltioille annettavat suositukset ja parhaiden käytäntöjen vaihto mahdollisia, sekä keskittyä käytännön toimiin;
 - d) arvioida syövän parasta mahdollista ennaltaehkäisyä koskevaa tieteellistä tietoa ja määrittää erityistoimia, mukaan lukien nykyisen lainsäädännön tiukka täytäntöönpano ja tulevien toimenpiteiden kartoittaminen tupakoinnin torjunnan alalla, toimenpiteet lihavuuden vähentämiseksi ja ravitsemusta koskevien valintojen parantamiseksi, toimenpiteet alkoholin käytön vähentämiseksi, toimenpiteet rokotusten lisäämiseksi ja infektioiden hoitamiseksi, toimenpiteet kemiallisen altistumisen vähentämiseksi, kumulatiiviset vaikutukset mukaan lukien, ilman pilaantuminen, kuten Euroopan vihreän kehityksen ohjelmassa todetaan, ja altistuminen karsinogeeneille työpaikalla sekä toimenpiteet säteilyltä suojautumiseksi; arvioida tarvittaessa tällaisten toimenpiteiden mitattavissa olevia vaikutuksia;
 - e) analysoida ja arvioida syövän varhaista havaitsemista seulontaohjelmilla, jotta varmistetaan, että suosituksen tulevat muutokset otetaan huomioon nopeasti ja tehokkaasti;
 - f) arvioida parasta mahdollista tapaa tukea tutkimusta ennaltaehkäisyn, diagnosoinnin, hoidon ja innovoinnin tehostamiseksi erityisesti Horisontti Eurooppa -ohjelman syöpää koskevan uuden mission toteuttamiseksi; keskittyä aloihin, joilla jäsenvaltiot eivät voi yksin onnistua riittävän hyvin, kuten lapsuusiän syövät tai harvinaiset syövät;
 - g) selvittää erityisesti tapoja tukea voittoa tavoittelemattomia klinisiä tutkimuksia hoidon parantamiseksi aloilla, joita lääketeollisuus ei tutki heikon kannattavuuden vuoksi;
 - h) arvioida nykyisen lääkelainsäädännön puitteita ja sitä, tarvitaanko muutoksia, jotta voidaan edistää entistä paremmin aitoa innovointia ja läpimurtoa merkitseviä hoitoja potilaille, ja arvioida erityisesti mahdollisuuksia parantaa lasten syöpähoitoja ja yhdenmukaistaa EU:ssa kunkin syöpälääkkeen, HPV-rokotteet mukaan lukien, sekä sähköisen terveydenhuollon sovellusten tehon, lisäarvon ja kustannus-hyötysuhteen tieteeseen perustuvaa arviointia;
 - i) arvioida mahdollisuutta toteuttaa toimia, lainsäädäntö mukaan lukien, joilla taataan sellaisten yhteisten normien kehittäminen, joilla tehostetaan terveydenhuoltojärjestelmien yhteentoimivuutta, mukaan lukien syöpärekisterit ja tarvittavat sähköisen terveydenhuollon rakenteet, joilla voidaan puuttua erikoistuneisiin hoitomenetelmiin liittyviin erilaisiin kysymyksiin, mukaan lukien potilaiden tarpeettoman matkustamisen välttäminen;
 - j) arvioida rajatylittävää terveydenhuoltoa koskevan direktiivin täytäntöönpanoa ja ehdottaa tarvittaessa parannuksia, jotta potilaat voivat päästä heidän hoitonsa kannalta sopivimpien erikoislääkäreiden vastaanotolle aiheuttamatta tarpeetonta rasitetta;
 - k) analysoida ja arvioida eurooppalaisten osaamisverkostojen toimintaa, mukaan lukien niiden rooli tietämyksen ja parhaiden käytäntöjen keräämisessä ja jakamisessa harvinaisten syöpien ennaltaehkäisyn ja torjunnan alalla;

^(?) Prasad, V., Jesús, de K., Mailankody, S., "The high price of anti cancer drugs: origins, implications, barriers, solutions", Nature Reviews Clinical Oncology, vol. 14 (2017), s. 381–390.

Torstai 18. kesäkuuta 2020

- l) arvioida, onko mahdollista toteuttaa EU:n toimia, joilla edistetään hoitojen hintojen avoimuutta syöpälääkkeiden kohtuuhintaisuuden ja saatavuuden parantamiseksi, lääkepulan välttämiseksi ja jäsenvaltioiden välisen ja niiden sisäisen eriarvoisuuden vähentämiseksi;
- m) arvioida SEUT-sopimuksen mukaisesti mahdollisuutta parantaa potilaiden oikeuksia, mukaan lukien heidän oikeutensa henkilötietoihinsa (oikeus tulla unohdetuksi) ja heidän oikeutensa syrjimättömyyteen – jotta he voivat säilyttää työpaikkansa ja palata töihin – ja saada mahdollisuus hedelmällisyyden säilyttämiseen sekä päästä hedelmöityshoitoihin ja elinikäiseen seurantaan ja saada parasta palliatiivista hoitoa ja välttää kaikkea psyykkistä tai taloudellista syrjintää, joka johtuu geneettisestä altistumisesta syöville;
- n) arvioida mahdollisuutta parantaa potilaiden ja heidän perheidensä elämänlaatua;
- o) arvioida mahdollisuuksia tukea palliatiivisen hoidon tutkimusta ja edistää parhaiden käytäntöjen entistä tehokkaampaa vaihtoa saattohoidon ja palliatiivisen hoidon alalla;
- p) antaa unionin syöväntorjuntapolitiikkaa koskevia tarpeelliseksi katsomiaan suosituksia ihmisen terveyden suojelun korkean tason saavuttamiseksi potilaslähtöisen toimintatavan perusteella; järjestää tässä tarkoituksessa vierailuja ja kuulemistilaisuuksia muiden unionin toimielinten ja asiaankuuluvien virastojen kanssa sekä kansainvälisten ja kansallisten elinten, valtioista riippumattomien järjestöjen ja asiaankuuluvien toimialojen kanssa ottaen huomioon näkemykset, joita esittävät erilaiset sidosryhmät, kuten lääkärit, potilaat ja heidän läheisensä; suosittaa, miten tiettyjä EU:n rahastoja olisi käytettävä näiden tavoitteiden saavuttamiseksi;
2. korostaa, että erityisvaliokunnan mahdolliset suositukset on esitettävä parlamentin toimivaltaisille pysyville valiokunnille, jotka huolehtivat tarvittaessa niihin liittyvistä jatkotoimista;
3. päättää, että erityisvaliokunnan asettamisella ei ole vaikutusta erityisvaliokunnan vastuualueeseen liittyvän unionin lainsäädännön antamista, seuranta ja täytäntöönpanoa koskevia asioita käsittelevän parlamentin pysyvän valiokunnan toimivaltuuksiin, henkilöstöön ja käytettävissä oleviin resursseihin eikä päällekkäisyyksiä ole ja pysyvän valiokunnan toimivaltuudet, henkilöstö ja resurssit säilyvät näin ollen ennallaan;
4. päättää, että erityisvaliokunnan kokoukset pidetään suljetuin ovin aina, kun sen työhön sisältyy luottamuksellisen todistusaineiston käsittelyä, henkilötietoja sisältävien todistajanlausuntojen kuulemista tai näkemysten vaihtoa tai kuulemistilaisuuksia eri viranomaisten ja elinten kanssa luottamuksellisista asioista, mukaan lukien Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1107/2009 ⁽⁶⁾ 63 artiklan mukaisesti luottamuksellisiksi luokitellut tieteelliset tutkimukset tai niiden osat; päättää, että todistajilla ja asiantuntijoilla on oikeus antaa lausuntonsa suljetuin ovin;
5. päättää, että luettelo julkisiin kokouksiin kutsutuista henkilöistä, luettelo niihin osallistuneista henkilöistä ja kyseisten kokousten pöytäkirjat julkistetaan;
6. päättää, että erityisvaliokunnalle toimitettuja luottamuksellisia asiakirjoja arvioidaan työjärjestyksen 221 artiklassa tarkoitettua menettelyä noudattaen, ja päättää lisäksi, että kyseisiä tietoja käytetään yksinomaan erityisvaliokunnan lopullisen mietinnön laatimiseen;
7. päättää, että erityisvaliokuntaan kuuluu 33 jäsentä;
8. päättää, että erityisvaliokunnan toimikausi on 12 kuukautta, paitsi jos parlamentti jatkaa toimikautta ennen sen umpeutumista, ja että toimikausi alkaa kulua erityisvaliokunnan järjestäytymiskokouksen ajankohdasta.

⁽⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1107/2009, annettu 21 päivänä lokakuuta 2009, kasvisuojeluaikojen markkinoille saattamisesta sekä neuvoston direktiivien 79/117/ETY ja 91/414/ETY kumoamisesta (EUVL L 309, 24.11.2009, s. 1).